

Region dziś

Autor: Monika Kresa

Współczesny kształt narodowościowy, wyznaniowy i kulturowy tego terenu wynikający ze skomplikowanej historii jest problemem złożonym, który do dziś budzi wiele żywych sporów i kontrowersji.

Dialektologicznie ujmowany Śląsk północny znajduje się w granicach województwa opolskiego oraz fragmentarycznie śląskiego i wielkopolskiego. Granice dialektologiczne przebiegają nieco inaczej niż historyczne. Region historycznego Śląska Opolskiego znajduje się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w województwie opolskim (75%) i śląskim (25%). Największe miasta regionu: Opole, Olesno i Kluczbork.

Ludność Śląska północnego jest mieszana narodowościowo. Mieszka tu sporo ludności niemieckiej, która zrzesza się w różnych organizacjach. W Opolu działa Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim, które zajmuje się wzmocnieniem życia kulturalnego mniejszości niemieckiej na Śląsku Opolskim, rozwojem szkolnictwa niemieckojęzycznego i dwujęzycznego, jak również wspieraniem instytucji o charakterze społecznym, między innymi: domów spotkań, bibliotek, szkół, przedszkoli szpitali. TSKN organizuje przede wszystkim prace z młodzieżą w formie konkursów, spotkań, wycieczek itp. Należy też wspomnieć o ludności napływowej, zwłaszcza o ludności z dawnych Kresów południowo-wschodnich, przesiedlonej na Śląsk Opolski po II wojnie światowej czy o przybyszach z innych stron Polski (choć było ich znacznie mniej niż na Śląsku środkowym). Na Śląsku północnym głównym wyznaniem jest katolicyzm, sporą mniejszość wyznaniową stanowią również protestanci. Dla przykładu: w samym Opolu znajduje się 14 parafii rzymskokatolickich oraz następujące kościoły protestanckie: Parafia Ewangelicko-Augsburska w Opolu, Zbór Zielonoświątkowy „Ostoja”, Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów, Zbór Ewangeliczny Chrześcijan, Zbór Adwentystów Dnia Siódmego.

Dziedzictwo kulturowe W Opolu znajduje się Muzeum Śląska Opolskiego z działem Archeologicznym, Etnograficznym, Historycznym, Przyrody, Sztuki oraz Pracownią Konserwacji Zabytków. Dział Etnograficzny zajmuje się zbieraniem i dokumentowaniem elementów kultury materialnej oraz przejawów kultury duchowej mieszkańców Śląska, zwłaszcza Śląska Opolskiego. Przy czym zakres gromadzonych zbiorów obejmuje zarówno ludność rodzimą, jak i przybyłą na tereny Śląska Opolskiego po II wojnie światowej. W Bierkowicach znajduje się Muzeum Wsi Opolskiej, mający charakter sporego parku etnograficznego ze śląskimi chatami, kuźniami, pasiekami, młynami. Na terenie skansenu mają miejsce cykliczne imprezy mające na celu promocję śląskiego dziedzictwa kulturowego, między innymi: Jarmark Wielkanocny, piknik ekologiczny, festyn rycerski, targi sztuki ludowej, targi pszczelarskie, wystawy i lekcje muzealne. Stolica polskiej piosenki Samo Opole to niekwestionowana stolica polskiej piosenki. Festiwal Piosenki w Opolu odbywa się cyklicznie co roku pod koniec maja od 1963 roku. Planowane jest otwarcie Muzeum Polskiej Piosenki. Opole jest także areną Ogólnopolskich Konfrontacji Kulturalnych Klasyka Polska oraz Ogólnopolskiego Festiwalu Teatrów Lalkowych. Agroturystyka Śląsk północny (z pewnym uproszczeniem nazywany również Opolskim) stanowi odrębny pod względem przyrodniczym, kulturowym i gospodarczym region Górnego Śląska. Bardzo prędko rozwija się tutaj agroturystyka. Szczególnie interesująca pod tym względem jest Ziemia Kluczborska – najlepiej zorganizowany, oznakowany i opisany obszar współpracujących ze sobą powiązanych sieci tras rowerowych, gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych. Koordynacją tych działań zajmuje się Kluczborsko-Oleska Lokalna Organizacja Turystyczna. Ziemię Kluczborską określa się niekiedy mianem krainy miodem płynącej, tradycje pszczelarskie sięgają w tym regionie czasów księdza Jana Dzierżonia, zwanego „Kopernikiem ula”. W Maciejowie znajduje się pasieka zarodowa i izba jego pamięci, w Kluczborku zaś działa muzeum jego imienia. Żywe są tradycje opolskiej wsi. We wsi Kuniów znajduje się odtworzona stara piekarnia, w której można samodzielnie upiec tradycyjny chleb kuniowski, kuźnia i izba regionalna. Liczne są tu gospodarstwa agroturystyczne, między innymi w: Borkowicach, Bąkowie-Brzezinkach, Biadaczu-Kamienisku, Biadaczu-Brodnicy, Bogdańczowicach. Gospodarstwa agroturystyczne zorganizowano również w dawnych pałacach opolskich: w Gołkowicach, Biskupicach, Proślicach.